



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

# NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 144/02-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu zloženého z predsedu Jána Klučku a zo sudcov Alexandra Bröstla a Ľudmily Gajdošíkovej 13. marca 2003 o sťažnosti Š. G., bytom K., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov upraveného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a porušenia práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. prvej vety Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 1034/97 takto

## **r o z h o d o l :**

Základné právo Š. G. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 1034/97 porušené nebolo.

## Odôvodnenie:

### I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. júna 2002 doručená sťažnosť Š. G., bytom K., (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov upraveného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovoru“) postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 1034/97. Predmetom konania je zrušenie spoločného nájmu bytu na základe návrhu Jozefa Kissa z 28. augusta 1997 proti sťažovateľovi ako odporcovi v tomto konaní.

Namietané prietahy v označenom konaní boli už predmetom konania ústavného súdu o podnete, ktorý nálezom sp. zn. I. ÚS 28/01 z 13. decembra 2001 rozhodol o porušení základného práva sťažovateľa Okresným súdom Košice II.

Sťažovateľ požaduje vydať takýto nález:

*„Právo sťažovateľa na prejednanie veci bez zbytočných prietáhov zakotvené v článku 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa článku 6 ods. 1 vety prvej Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov č. 3,5 a 8 bolo postupom Okresného súdu Košice II porušené.*

*Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje, aby Okresný súd Košice II konal vo veci vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 19 C 1034/97 bez prietáhov.*

*Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 200.000.- Sk.*

*Odporca je povinný nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“*

*Ústavný súd prijal sťažnosť sťažovateľa po predbežnom prerokovaní na ďalšie konanie v časti, v ktorej namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie veci*

*v primeranej lehote upraveného v čl. 6 ods. 1 prvej vete dohovoru postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 1034/97 v období od rozhodnutia ústavného súdu č. k. I. ÚS 28/01-29, t. j. od 13. decembra 2001.*

*Po prijatí časti sťažnosti sťažovateľa na ďalšie konanie ústavný súd vyzval Okresný súd Košice II, aby sa vyjadril k sťažnosti, ako aj k tomu, či trvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, a žiadal predloženie spisu.*

*Na výzvu ústavného súdu predseda Okresného súdu Košice II reagoval takto:*

*„Po oboznámení sa s predloženou sťažnosťou, doručenou Ústavnému súdu SR dňa 19. 6. 2002, ako aj s napadnutým spisom tunajšieho súdu, v ktorom sa namietajú prieťahy v konaní, Vám dávam nasledujúce vyjadrenie:*

*V predmetnom konaní bolo rozhodnuté Ústavným súdom SR pod č. k. I. ÚS 28/01-29 dňa 13. 12. 2001. Sťažovateľ nepreukázal a ani lustráciou v evidencii sťažností tunajšieho súdu nebolo zistené, aby od uvedeného rozhodnutia Ústavného súdu sa sťažovateľ domáhal ochrany svojho práva na príslušnom orgáne štátnej správy súdov v súlade s ust. § 17 zákona o štátnej správe súdov.*

*Vychádzajúc z uvedeného s poukazom na § 53 ods.1 zákona o organizácii Ústavného súdu SR, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov som toho názoru, že predmetná sťažnosť nie je prípustná, nakoľko sťažovateľ nevyčerpal všetky prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv účinne poskytuje.*

*K obsahu spisu je potrebné uviesť, že po rozhodnutí Ústavného súdu bol skutočne určený termín pojednávania na deň 21. 2. 2002. Tohto pojednávania sa nezúčastnil žiaden z účastníkov konania, právny zástupca žalobcu, ani právna zástupkyňa žalovaných, ktorá svojím zastupovaním splnomocnila iného zástupcu. Tento ospravedlnil neúčast' žalovaných z dôvodu ich hospitalizácie, doklad o nej však súdu nepredložil. Vzhľadom na právny názor obsiahnutý v zrušujúcom uznesení Krajského súdu v Košiciach bude zrejme vypočutie oboch žalovaných v ďalšom konaní nutné.*

*V mesiaci máj 2002 konajúci sudca žiadal kanceláriu o pripojenie spisu, na základe ktorého právny zástupca žalobcu žiada predmetné konania prerušiť a v mesiaci september 2002 vytýčil termín pojednávania na deň 8. 10. 2002.*

*Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti mám za to, že dĺžka predmetného konania je zapríčinená aj správaním sa účastníkov konania, resp. ich zástupcov. Ak napríklad právna zástupkyňa žalovaných mala vedomosť o tom, že žalovaní budú v čase vytýčeného pojednávania (ktorého sa ani sama nezúčastnila) hospitalizovaní, mohla z uvedeného dôvodu požiadať o preročenie tohto pojednávania na taký vhodný termín, aby žalovaní na ňom mohli byť prítomní a vypočutí.*

*Nezanedbateľná je aj skutočnosť, že k 31. 8. 2002 bolo v súdnom oddelení vo veci konajúceho sudcu 746 nevybavených vecí, z toho 322 vecí starších ako dva roky. Z uvedeného je zrejmé, že pri takomto množstve nevybavených vecí nie je možné v pridelených veciach konať a rozhodovať v účastníkmi predpokladaných lehotách.*

*Zároveň Vám oznamujem, že netrvám na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie a súhlasím s upustením od neho.“*

*Na konaní ústneho pojednávania netrval ani sťažovateľ.*

*Zo spisu sp. zn. 19 C 1034/97 ústavný súd zistil tieto skutočnosti:*

*Po rozhodnutí ústavného súdu 13. decembra 2002 bolo nariadené pojednávanie 21. februára 2002 s výsledkom, ako uviedol predseda Okresného súdu Košice II vo svojom vyjadrení. Pojednávanie 8. októbra 2002 bolo odročené na neurčito s tým, že právny zástupca navrhovateľa „v lehote 10 dní odo dňa pojednávania (t. j. od 8. októbra 2002) oznámi písomne súdu, či svoj návrh na začatie konania berie späť, resp. či trvá naďalej na podanom návrhu...“. Právny zástupca navrhovateľa v tejto lehote nič neoznámil. Na výzvu Okresného súdu Košice II oznámil 30. decembra 2002, že trvá na podanej žalobe. Vo veci bol určený termín výsluchu na 26. marec 2003, keď má byť v mieste bydliska na Ždiarskej ul. č. 5 v Košiciach vypočutý žalovaný v 2. rade (manželka sťažovateľa).*

## *II.*

*Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou opakovane domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Okresného súdu Košice II*

v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 1834/97; § 24 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) umožňuje posúdiť namietané konanie z hľadiska možného porušenia sťažovateľových základných práv len v období od rozhodnutia ústavného súdu č. k. I. ÚS 28/01-29 z 13. decembra 2001, keď vyslovil porušenie tohto základného práva v označenom konaní, a preto prijal sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie len v tejto časti.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (II. ÚS 61/98), pričom „tento účel možno zásadne dosiahnuť právoplatným...rozhodnutím. Nepostačuje, že štátny orgán vo veci koná“ (II. ÚS 26/95). K vytvoreniu stavu právnej istoty preto dochádza až „právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu“ (I. ÚS 10/98).

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 70/98, II. ÚS 74/97, II. ÚS 813/00) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť právneho kritéria súd považuje aj povahu prejednávanej veci.

1. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť veci, ústavný súd z predloženého súdneho spisu Okresného súdu Košice II zistil, že v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 1034/97 ide o konanie o zrušenie spoločného nájmu bytu, v ktorom je sťažovateľ odporcom. Ide o konanie, ktoré právne zložené nie je a tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Na právnu ani faktickú zložitosť veci nepoukázal ani Okresný súd Košice II vo svojom vyjadrení k sťažnosti sťažovateľa. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že pred Okresným súdom Košice II prebieha konanie, ktoré nemožno

*považovať ani za právne ani fakticky mimoriadne zložité, takže pri sústredenom postupe súdu ho možno rozhodnúť bez zbytočných prietahov v konaní.*

*2. Ďalším kritériom, ktorého použitím ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných prietahov v konaní sp. zn. 19 C 1034/97, bolo správanie sťažovateľa ako účastníka tohto súdneho konania. V posudzovanom období označeného konania, t. j. od 13. decembra 2001 až do podania sťažnosti ústavnému súdu, sa uskutočnili dve pojednávania (21. februára 2002 sa nezúčastnil na ňom ani navrhovateľ, ani odporca - z dôvodu hospitalizácie a bolo odročené na neurčito za účelom pripojenia spisu sp. zn. 29 C 133/01; 8. októbra 2002 - bolo odročené na neurčito za účelom oznámenia navrhovateľa, či svoj návrh berie späť). Sťažovateľ nebol na pojednávaní osobne prítomný; prítomná bola iba jeho právna zástupkyňa. Správanie sťažovateľa, napriek jeho neúčasti na jednom z dvoch nariadených pojednávanií, nebolo podľa názoru ústavného súdu spôsobilé podstatným spôsobom ovplyvniť dĺžku prebiehajúceho konania (po rozhodnutí ústavného súdu č. k. I. ÚS 28/01-29 z 13. decembra 2001).*

*3. Predmetom posudzovania ústavného súdu, či došlo v konaní označenom sťažovateľom k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu jeho základného práva postupom Okresného súdu Košice II v období od rozhodnutia ústavného súdu č. k. I. ÚS 28/01-29 z 13. decembra 2001, bolo cca 15-mesačné obdobie postupu Okresného súdu Košice II v predmetnej veci. Okresný súd Košice II po náleze ústavného súdu nariadil dve pojednávania, ktorých priebeh ovplyvnila síce ospravedlnená, ale predsa neúčasť účastníkov konania, od ktorých závisel ďalší postup Okresného súdu Košice II v danej veci. Okrem nariadenia dvoch pojednávanií v tomto období Okresný súd Košice II urobil procesné úkony spojené so zisťovaním, či navrhovateľ súdneho konania vezme svoj návrh späť, a bol viazaný na vyjadrenie jedného z účastníkov konania a s určením výsluchu žalovaného v 2. rade (manželky sťažovateľa), ktorý určil na 26. marec 2003. Ústavný súd dospel k záveru, že postup Okresného súdu Košice II, ktorým sleduje právny názor Krajského súdu v Košiciach obsiahnutý v odôvodnení jeho uznesenia č. k. 13 Co 68/99-82 z 24. júna 1999, ktorým zrušil rozsudok prvého stupňa (vykonanie dokazovania) a ktorý smeruje k rozhodnutiu vo veci samej, bolo konaním, ktoré nemá znaky zbytočných prietahov*

*v konaní. Po vyhodnotení postupu Okresného súdu Košice II od 13. decembra 2001 ústavný súd dospel k záveru, že v tomto období nedošlo k takým prieťahom v konaní, ktoré by ústavný súd zhodnotil ako zbytočné, a tým nedošlo ani k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy.*

*Vzhľadom na vyššie uvedené bolo už bez právneho významu zaoberať sa žiadosťou sťažovateľa o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a vzhľadom na výsledok konania ústavný súd nepriznal sťažovateľovi náhradu trov konania pred ústavným súdom.*

*P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok*

*V Košiciach 13. marca 2003*